

Sygn. akt IV U 687/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 sierpnia 2014 roku

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Alicja Kowalska-Kulik

Protokolant: sekr sąd. Ewa Rusnarczyk

po rozpoznaniu w dniu 12 sierpnia 2014 roku w Nowym Sączu

na rozprawie

odwołania M. J.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N.

z dnia 14 maja 2014 roku znak: (...)

w sprawie M. J.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N.

o emeryturę

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje M. J. emeryturę od dnia 1 maja 2014 roku.

Sygn. akt IV U 687/13

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 12 sierpnia 2014 roku

Decyzją z dnia 14 maja 2014 roku, znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N. odmówił M. J. przyznania emerytury, ponieważ mimo, iż wykazał on na dzień 1 stycznia 1999 roku 25 - letni okres składkowy i nieskładkowy, to jednak nie udowodnił 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Organ rentowy wskazał, że M. J. nie przedłożył żadnego świadectwa pracy w szczególnych warunkach, a przed organem rentowym zeznania świadków nie stanowią dowodu potwierdzającego okres pracy w szczególnych warunkach. Uzasadniając swoją decyzję organ rentowy powołał się na przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.) oraz przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1998r, Nr 8, poz.43 ze zm.).

Od powyższej decyzji odwołał się M. J., kwestionując stanowisko organu rentowego, który nie zaliczył mu jako pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia od dnia 2 sierpnia 1971 roku do dnia 29 lutego 1996 roku w Zakładzie (...) w T.. Odwołujący się podniósł, iż w tym czasie pracował na stanowisku mistrza składu tarcicy i kierownik hali traków. Pracując na stanowisku kierownika hali traków był narażony na czynniki szkodliwe związane z obsługą maszyn do obróbki drewna, w tym rębaka. Wniósł o uwzględnienie powyższych okresów w oparciu o zeznania świadków.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N. wniósł o oddalenie odwołania. Ustosunkowując się do argumentacji zawartej w odwołaniu wskazał, że decyzja organu rentowego jest zasadna i zgodna z przepisami ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ponieważ odwołujący się nie wykazał wymaganych 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Organ rentowy podał, że w postępowaniu przed organem rentowym zeznania świadków nie stanowią dowodu w sprawie.

Bezspornym w niniejszej sprawie jest, że odwołujący się M. J., ur. (...), ukończył 62 lata, na dzień 1 stycznia 1999 roku udowodnił 27 lat, 5 miesięcy i 2 dni okresów składkowych i nieskładkowych. Odwołujący się nie jest członkiem OFE, nie pozostaje w stosunku pracy. Wniosek o emeryturę z tytułu pracy w warunkach szczególnych M. J. złożył w dniu 7 maja 2014 roku.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W okresie od dnia 2 sierpnia 1971 roku do dnia 29 lutego 1996 roku M. J. zatrudniony był w Zakładzie (...) w T.. Odwołujący się pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy od 2 sierpnia 1971 roku do 31 sierpnia 1971 r. jako stażysta, następnie od 1 września 1971 r. do 1 lipca 1979 roku na stanowisku mistrza składu tarcicy, a od 2 lipca 1979 roku do dnia 29 lutego 1996 roku na stanowisku kierownika hali traków. Dodatkowo od 1989 r. odwołującemu powierzono funkcję inspektora BHP. Na stanowisku mistrza składu tarcicy odwołujący się wykonywał pracę umysłową, tj. pracował przy pomiarze i nadzorowaniu prac związanymi z wysyłką gotowych elementów drewna. Zajmował się pracami ekspedycyjnymi, prowadził dokumentację wysyłkową drewna. Na stanowisku kierownika hali traków odwołujący się bezpośrednio, w sposób ciągły dozorował pracę pracowników zatrudnionych przy mechanicznej obróbce drewna, obsługujących maszyny służące do przecierania drewna na różnej wielkości elementy, tzw. elementy tarte: deski, bale, krawędziarki,łaty. Nadzorował też pracowników, którzy przycinali deski na stołach manipulacyjnych, piłami tarczowymi hydraulicznymi oraz pracujących na obrzynarce i wielopile. Na hali produkcyjnej Zakładu (...) w T. znajdowały się dwa traki, dwie piły, wielopila oraz rębak. Na rębaku dokonywano rozdrabniania drewna na najmniejsze elementy. Odwołujący nadzorował ok. 20 pracowników pracujących na w/w maszynach, na jednej zmianie. Na hali jego obecność była konieczna, nie było bowiem mistrza, który nadzorowałby pracowników. Odwołujący na bieżąco wydawał polecenia pracownikom, kontrolował ich pracę, sprawdzał pracę maszyn, kontrolował jakość i wymiary elementów drewna po jego przetarciu. Był odpowiedzialny również za właściwą pracę maszyn. Na hali przebywał co najmniej 7 godzin dziennie. Przez ok. 1 godzinę zajmował się z dokumentacją związaną z ilością przetartego drewna i ewidencją czasu pracy. Czynności te wykonywał w małym pomieszczeniu wydzielonym na hali. Na hali produkcyjnej panował duży hałas i znaczne zapylenie. Pracownicy pracowali w odzieży ochronnej, w celu ochrony przed nadmiernym hałasem korzystali ze stoperów. Wszyscy pracownicy wykonujący pracę na hali traków, łącznie z odwołującym, otrzymywali dodatek w wysokości 15 % .za pracę w szkodliwych warunkach. Razem z odwołującym się przy mechanicznym rozdrabnianiu drewna pracowali S. D. oraz A. P.. Powierzenie odwołującemu funkcji inspektora bhp obligowało go do kontroli używania przez pracowników odzieży ochronnej i przeszkoleniu nowo przyjętych pracowników z zasad bhp.

(**dowód:** świadectwo pracy, k. 59 akt ZUS, legitymacja ubezpieczeniowa nr (...), zeznania świadka S. D., płyta z nagraniem przesłuchania min. 00:10:42, k. 24, zeznania świadka A. P., płyta z nagraniem przesłuchania min. 00:28:14, k.24 zeznania odwołującego się, płyta z nagraniem przesłuchania min.00:42:43, k. 24)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentacji zgromadzonej w aktach sprawy, której wiarygodności i mocy dowodowej żadna ze stron nie kwestionowała w toku postępowania. Sąd oparł się również na zeznaniach odwołującego się oraz świadków S. D. i A. P., uznając je za wiarygodne, spójne, logiczne oraz zgodne z pozostałym materiałem zgromadzonym w sprawie. Brak jest jakichkolwiek podstaw do podważenia ich wiarygodności. Zeznania M. J. znajdują potwierdzenie w zeznaniach w/w świadków, którzy w sposób obiektywny potwierdzili, że odwołujący się w spornym okresie pracował w warunkach szczególnych wykonując prace dozoru przy mechanicznym rozdrabnianiu drewna. Sąd nie zdołał przeprowadzić dowodu z akt osobowych odwołującego, które uległy zniszczeniu, jednak zachowała się legitymacja ubezpieczeniowa, w której wskazano stanowiska pracy odwołującego.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie M. J. zasługuje na uwzględnienie.

Według art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.), ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Zgodnie z art. 184 ust 2 cyt. ustawy emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa - w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem oraz rozwiązania stosunku pracy (ten ostatni warunek obowiązywał do dnia 31 grudnia 2012 r.).

Za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych - art. 32 ust 2 cyt. ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009, nr 153, poz. 1227). Warunki przejścia na emeryturę przez wymienionych powyżej pracowników określa rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U.83 Nr 8 poz. 43 ze zm.).

Okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy zatrudnienia stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust.2 rozporządzenia lub w świadectwie pracy - § 2 ust 1 i 2 cytowanego rozporządzenia Rady Ministrów. Pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełni łącznie następujące warunki: osiągnięcie wieku emerytalnego, wynoszący dla kobiet 55 lat, 60 lat dla mężczyzn i ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Za wymagany okres zatrudnienia uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn (§ 3 i 4 ust.1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku). Z reguły wymaganym stażem pracy uprawniającym do niższego wieku emerytalnego jest okres 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Wyszczególnienie prac uznawanych za wykonywane w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze zawierają wykazy A i B stanowiące załącznik do wskazanego rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze

W przedmiotowej sprawie odwołujący się spełnia wymagany okres pracowniczego zatrudnienia na dzień 1 stycznia 1999 roku stosownie do regulacji w/w art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku. Wykazał bowiem łączny staż ubezpieczeniowy w wymiarze 27 lat, 5 miesięcy, nie jest członkiem OFE i nie pozostawał w stosunku pracy. Spór dotyczył natomiast wymaganego okresu 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zgodnie z wykazem A, dział XIV pkt 24 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, pracownicy wykonujący pracę polegającą na kontroli międzyoperacyjnej, kontroli jakości produkcji i usług oraz dozór inżyniersko-techniczny na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione

w wykazie są uprawnieni do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych. Jeżeli chodzi o pracę wymienioną w pkt 24, działu XIV, wykazu A do rozporządzenia z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43), to metodycznie podstawowe znaczenie ma ustalenie jakie prace wykonywali pracownicy podwładni. Warunkiem jest tu pozytywne stwierdzenie, że jako podstawowe wykonywali prace wymienione w wykazie. Dopiero wówczas można oceniać czy określona kontrola bądź dozór stanowiły pracę w szczególnych warunkach, przy czym łącznikiem jest narażenie ubezpieczonego na czynniki istniejące na stanowiskach pracy podwładnych zatrudnianych w szczególnych warunkach (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 listopada 2008 r., I UK 111/08, LEX nr 741095).

W wykazie A, dziale VI poz. 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymieniono prace przy obsłudze urządzeń do mechanicznego rozdrabniania drewna (produkcja zrębków). W dzienniku urzędowym Ministerstwa Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 4 listopada 1988 r. w dziale VI (dot. leśnictwa i przemysłu drzewnego) w poz. 3, w pkt 3 wskazano prace operatorów urządzeń ścierni drewna. Prace osób na w/w stanowiskach dozorował odwołujący. Ustalony przez Sąd stan faktyczny daje zatem podstawy do uznania, że odwołujący się w Zakładzie (...) w T. od 2 lipca 1979 roku do dnia 29 lutego 1996 roku na stanowisku kierownika hali traków wykonywał wyżej wymienioną pracę bezpośredniego dozoru technicznego oraz kontroli jakości prac przy mechanicznym rozdrabnianiu drewna. W ocenie Sądu w przypadku odwołującego się została spełniona przesłanka wykonywania pracy w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Odwołujący cały czas dozorował prace przy mechanicznym rozdrobieniu drewna. Czynności związane z prowadzeniem dokumentacji odwołujący się wykonywał w niewielkim rozmiarze - ok. 1 godziny dziennie. Dokumentacja ta związana była z prowadzonym dozorem pracowników. W wyroku z dnia 24 września 2009 roku, II UK 31/09, LEX nr 559949 Sąd Najwyższy wskazał, że jeśli czynności ogólnej kontroli oraz dozoru inżyniersko-technicznego wykonywane są stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na stanowisku pracy związanym z określoną w pkt 24 działu XIV wykazu A rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) kontrolą lub dozorem inżyniersko-technicznym, to okres wykonywania tej pracy jest okresem pracy uzasadniającym prawo do świadczeń na zasadach przewidzianych w rozporządzeniu, niezależnie od tego ile czasu pracownik poświęca na bezpośredni dozór pracowników, a ile na inne czynności ściśle związane ze sprawowanym dozorem i stanowiące jego integralną część, takie jak sporządzanie związanej z nim dokumentacji.

Biorąc pod uwagę powyższe przyjąć należy, że M. J. wykazał co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach na stanowisku kierownika Hali Traków od 2 lipca 1979 roku do dnia 29 lutego 1996 roku, co stanowi 16 lat, 7 miesięcy, 8 dni . Natomiast praca na stanowisku mistrza składu tarcicy (praca umysłowa) nie była pracą warunkach szczególnych.

W tym stanie rzeczy Sąd - na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. i powołanych powyżej przepisów prawa materialnego - zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał M. J. emeryturę od dnia 1 maja 2014 roku, tj. od miesiąca złożenia wniosku.